Roland Róg Art Service Konserwacja i Restauracja Dzieł Sztuki,
ul. Monte Cassino 30-337 Kraków,
tel. + 48 604130844, e-mail: biuro.artservice@gmail.com

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

NA WYKONANIE KONSERWACJI WYBRANYCH OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH SKŁADAJACYCH SIĘ NA WYPOSAŻENIE WNĘTRZA KOŚCIOŁA PW. ŚW. TRÓJCY W ZAKLIKOWIE

OPRACOWANIE:

mgr Roland Róg nr dyplomu ASP Kraków 5067/1998

Kraków, luty 2019

DANE HISTORYCZNE[1]

22.09.1409 r. Erygowanie Parafii Św. Anny w Zdziechowicach przez bpa Piotra Wysza.

1565 r. Założenie miasta Zaklików przez Stanisława Zaklika, które początkowo należało do Parafii Zdziechowice.

1580 r. Staraniem mieszkańców budowa drewnianego kościoła Św. Anny (istniejącego do dzisiaj jako kościół cmentarny).

1585-1590 Nabycie Zaklikowa i Zdziechowic przez Marcina Gniewosza (przekształcenie kościoła w Zdziechowicach w Zbór kalwiński)

1594r pożar kościoła w Zdziechowicach

5.09.1608 r. erygowanie parafii w Zaklikowie przez bpa krakowskiego Piotra Tylickiego na prośbę Anny z Leszczów Gniewoszowej, której staraniem wybudowano murowany kościół w stylu barokowym pw. Trójcy Przenajświętszej w Zaklikowie.

XVIIIw. i XIX w. Przebudowa kościoła

17.06.1957r. wpisanie kościoła do Rejestru Zabytków Województwa (obecnie) Podkarpackiego pod nr A-587 wraz z późniejszymi zmianami 07.06.1969 i 02.08.1982r.

SKRÓCONY OPIS KOŚCIOŁA I WYPOSAŻENIA

Budynek orientowany, murowany z cegły, otynkowany, jednonawowy z prezbiterium z zakrystią przy prezbiterium po stronie północnej, z dwuizbowym pomieszczeniem na piętrze (łożami kolatorskimi z osobnym wejściem od strony północnej). Przy prezbiterium, do nawy przylegają od strony północnej i południowej dwie kaplice dobudowane w trakcie przebudów w XVIII i XIX wieku. Na zewnątrz, w centralnej części nawy umieszczona została wieżyczka z sygnaturką. Obok kościoła stoi murowana dzwonnica z roku 1786 z trzema dzwonami.

Wyposażenie kościoła stanowią: Ołtarz Główny z obrazami Trójca Przenajświętsza, Jezus Ukrzyżowany i Matka Boska Częstochowska, 5 ołtarzy bocznych z obrazami Św. Anna Samotrzeć, Św. Bartłomiej, Serca Jezusa, Matki Bożej Niepokalanie Poczętej i Św. Józefa. Pod tęczą umieszczona została ambona (po stronie północnej) i Chrzcielnica (po stronie południowej). Łuk tęczowy dekorowany płycinami z przedstawieniami-scenami rodzajowymi ujętymi w ramki z ornamentem sztukatorskim w stylu Renesansu Lubelskiego. Na ścianie tęczowej od strony nawy występuje wielobarwne przedstawienie Golgoty w formie barokowej

[1] Dane uzyskane z Opracowania: „SPRAWOZDANIE Z STRATYGRAFICZNYCH BADAŃ KONSERWATORSKIECH ŚCIAN KORYTARZA I DWÓCH POMIESZCZEŃ LOZY KOLATORSKIEJ W KOSCIELE PARAFIALNYM PW. ŚW. TRÓJCY W ZAKLIKOWIE" , Konserwacja Dzieł sztuki Ewelina i Marcin Gruszczyńscy S.C. Rzeszów, wrzesień, 2016r.

polichromii z centralnie umieszczoną drewnianą rzeźbą Chrystusa na Krzyżu polichromowaną i złoconą.

SZCZEGÓŁOWE OPISY INWETARYZACYJNE[2]

Ołtarz główny pw. Św. Trójcy, fot. 1.

Ołtarz barokowy (XVIII w i 1880r.), przyścienny, trójkondygnacyjny, stanowiący wypełnienie absydy, półkoliście wygięty w kieunku wnętrza prezbiterium. Całość zamyka się w wymiarach 8 x 5 m. Wykonany z narzutu zaprawy wapienno piaskowej (cokół, retabulum i zwieńczenie) oraz z drewna (niektóre elementy architektoniczne, rzeźby i ornamnety). Poszczególne elementy ołtarza to, licząc od dołu: mensa skrzyniowa i antepedium zdobione haftowaną dekoracją, retabulum ustawione na dwukondygnacyjnym, wysokim cokole półkoliście okalającym mensę oraz zwieńczenie. Dolny cokół zdobiony filunkowymi płycinami. W niszy w głównym polu retabulum umieszczone obrazy olejne, w tym dwa zasłonowe- Chrystus Ukrzyżowany i MB Częstochowska i główny XVIII wieczny obraz Św. Trójca ujęty w złoconą profilowaną ramę dodatkowo dekorowaną głowami puttów. Retabulum zamykają symetrycznie umieszczone pary pilastrów i ustawione przed nimi pary dwóch kolumn złoconych ustawionych na cokole. Między pilastrami, w niszach, na tle półkoliście wygiętych ścian zostały umieszczone pełne, wolnostojące rzeźby Św. Piotr i Św. Paweł z pocz. XVIIIw., a nad nimi niewypełnione filunkowe tonda. Retabulum zostało zamknięte belkowaniem, gierowanym na osi kolumn, którego fryz udekorowano pasem złoconych rozetek. Na belkowanu umiszczono parę wazonów i parę rzeźb aniołków. Zwieńczenie zamknięte po bokach wolutowymi spływami z parą pilastrów i zwieńczone gzymsem uniesionym na osi. Na gzymsie wieńczącym, po bokach ustawiona została para wazonów, a w centralnej części, na osi siedzący aniołek. W polu zwieńczenia została umieszczona uszakowata płycina z płaskorzeźbionym Okiem Opatrzności z rozchodzącymi się promieniami i otokiem skłębionych obłoków z nałożonymi na nie uskrzydlonymi głowami. Na mensie ustawiono bogato rzeźbione rokokowe tabernakulum. Składa się ono z prostopadłościennego korpusu ustawionego na wysokim cokole z wyoblonymi narożami. Lico cokołu ozdobiono filunkowymi płycinami z motywami rocaille. Na osi umieszczono metalowe drzwiczki dekorowane motywem kielicha wokół roślinnego ornamnetu. Tron trójdzielny, dwukonchowy. Konchy zdobione ornamentem kampanulowym oraz gładkim, złoconym tłem, oddzielone płaskorzeźbą Ecce Homo. Po bokach tronu została rozwieszona paludementowo rzeźbiona tkanina oraz dwie stojące rzeźby aniołów. W zwieńczeniu-gzyms uniesiony na osi z podwieszonym lambrekinem. Ścianki boczne dekorowane płycinami z motywem rocaille, tylne narożne wyoblone i zamknięte belkowaniem. W szczycie zwieńczenia ażurowa korona utworzona z segmentów zdobionych płaskorzeźbionym grzywaczami. Tło ołtarza i tabernakulum białe, ornamenty złocone, rzeźby pollichromowane. Hostia przy kielichu w tabernakulum i lambrekin srebrzone, karanacja aniołów cielista, włosy brązowe.

[2] wykorzystano dane zawarte na kartach obiektów w siedzibie Podkarpackiego WUOZ, Delegatura w Tarnobrzegu

Obraz Św. Trójca z 1 poł. XVIII wieku ma kształt stojącego prostokąta, od góry zamkniętego łukiem o wymiarach 2,5x1,2m. Na obrazie przedstawiony został pośrodku siedzący Bóg Ojciec z uniesioną prawą ręką i twarzą zwróconą na widza, obok siedzący Jezus wsparty plecami o krzyż z dołu podtrzymywany przez anioła. Wzrok Chrsytusa utkwiony w twrzy Boga, prawa ręka lekko zgięta w łokciu, lewa złożona na kolanie. Na obraz nałożone zostały sukienki metalowe: srebrne suknie i złocone płaszcze zdobione rzutem drobnych kwiatów z wystającymi spod nich stopami. Poniżej siedzących przedstawiony został duży obłok oraz glob ziemski. Ponad głowami postaci zostały przedstawione obłoki skłebione z unoszącymi sie wśród nich uskrzydlonymi głowami i gołębicą na tle promieni. Niebo utrzymane w tonacji jasnobrązowej, pośrodku żółtej, przyziemie brązowe, krzyż z nałożoną złoconą i gładką sukienką.

Ołtarz boczny pw. Serca Pana Jezusa, fot 2.

Ołtarz, późnobarokowy z końca XVIIIw. O wymiarach 4,9x2,6x1,3m, trójkondygnacyjny, zbudowany z cokołu, retabulum i zwieńczenia, wykonany z drewna, malowany, złocony z elementami rzeźbionymi. Dolną część cokołu stanowi skrzyniowa mensa z półkoliście, na zewnątrz wygiętym antepedium, dekorowanym tondem z hierogramem oraz kwiatami lilii. Predella gładka, płycinowa, ujęta po bokach płycinowymi cokołami kolumn. Na środku predelli, na osi zamontowana została ślimacznicowo wygięta konsolka zdobiona liściem akantu. W retabulum umieszczony został obraz Serca P. Jezusa (pierwotnie Matki Boskiej z Dzieciatkiem i Św. Mikołajem), ujęty parą kanelowanych, korynckich kolumn ustawionych na tle podobnych pilastrów. Na retabulum, powyżej obrazu umieszczone zostały dwie uskrzydlone głowy puttów. Belkowanie nad retabulum gierowane na osi kolumn, bogato profilowane, zdobione fryzem kostkowym z ustawionymi ćwierć kolistymi, przerwanymi przyczółkami. W zwieńczeniu obecne tondo z obrazem Św. Stanisław z 2 poł. XVIII w. w tle wachlarzowo rozchodzących się promieni. Kolorystyka monochromatyczna, biała. Ornamenty i wybrane fragmenty architektoniczne-złocone, karnacje polichromowane.

Obraz Św. Stanisław z poł. XVIII wieku w formie tonda o wymiarach 80x45 cm. Postać Świętego przedstawiona frontalnie, w ujęciu powyżej pasa, ubrana w szaty liturgiczne: białą komżę z nałożonym czerwonym płaszczem spiętym pod szyją. Na głowie nałożona biała infuła, w prawej ręce złoty pastorał, a w lewej szabla. Przy prawym boku postaci wychylająca się postać Piotrawina. Tło szare jednolite.

Ołtarz boczny pw. Św. Anny Samotrzeć, fot 3.

Ołtarz późnobarokowy z końca XVIII wieku o wymiarach 4,9x2,6x1,3 m, trójkondygnacyjny, zbudowany z cokołu, retabulum i zwieńczenia, wykonany z drewna, malowany, złocony z elementami rzeźbionymi. Dolną część cokołu stanowi skrzyniowa mensa z półkoliście na zewnątrz wygiętym antepedium, dekorowanym kartuszem z gorejącym sercem, krzyżem kotwicą oraz ornamentem roślinnym zamykającym całość od dołu. Predella gładka, płycinowa, ujęta po bokach płycinowymi cokołami kolumn. Na środku predelli, na osi zamontowana została ślimacznicowo wygięta konsolka zdobiona liściem akantu. W retabulum, we wnęce umieszczony został obraz olejny z sukienkami Św. Anna Samotrzeć

z 2 połowy XVIII wieku, ujęty parą kanelowanych, korynckich kolumn ustawionych na tle podobnych pilastrów. Na retabulum, powyżej obrazu umieszczone zostały dwie uskrzydlone głowy puttów. Belkowanie nad retabulum gierowane na osi kolumn, bogato profilowane, zdobione fryzem kostkowym z ustawionymi ćwierć kolistymi, przerwanymi przyczółkami. W zwieńczeniu obecne tondo z obrazem Św. Jan Nepomucen z końca XVIII lub pocz. XIX wieku. Umieszczone w tle wachlarzowo rozchodzących się promieni. Kolorystyka monochromatyczna, biała. Ornamenty i wybrane fragmenty architektoniczne-złocone, karnacje polichromowane.

Obraz Św. Anna Samotrzeć, barokowy pochodzący z połowy XVIIIw. Ma kształt stojącego prostokąta o wymiarach 175x90cm. W dolnej części kompozycji zostały przedstawione dwie niewiasty-z lewej Maria ze stojącym na jej kolanach małym Jezusem, z prawej Św. Anna trzymająca w prawej rece otwartą księgę. Lewa ręka świętej wyciągnięta jest w stronę Jezusa. Lewa ręka Jezusa, natomiast uniesiona jest w kierunku Św. Anny. Na głowach niewiast przedstawione zostały korony, a wokół głowy Jezusa-aureola. Za wyjątkiem partii twarzy, rąk fragmentów stóp i jednolitego, ciemnobrązowego tła całość przykryta została trybowaną, metalową sukienką. Ponad głowami postaci została nałożona plakietka z symbolem Oka Opatrzności, wyżej unoszące sie w powietrzu trzy aniołki, z których środkowy trzyma rozwinięta banderolę z inskrypcją : „ Jezus, Anna, Maria ". Na postaci aniołków i na banderoli również zostały nałożone sukienki.

Obraz Św. Jan Nepomucen w typie ludowy, barokowy z poł. XVIII lub pocz. XIX wieku w kształcie tonda o wymiarach 80x45cm. Obraz przedstawia Świętego ujetego frontalnie w ujęciu powyżej pasa. Ubrany jest w białą komżę i w narzuconą na ramiona pelerynę z gronostaja. W lewej ręce, opuszczonej wzdłuż ciała Święty trzyma palmę męczeństwa. W prawej ręce, zgiętej w łokciu i złożonej na piersiach Święty trzyma krucyfiks. Wokół głowy Świętego przedstawiona została aureola z pięciu gwiazd. Tło obrazu szaro-popielate, jednolite.

Ołtarz boczny pw. Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia, fot. 4.

XIX wieczny ołtarz, późnobarokowy z pocz. XIX wieku z neoklasycystycznym ornamentem, o wymiarach 4,6x2,2x1,2m, trójkondygnacyjny, zbudowany z cokołu, retabulum i zwieńczenia, wykonany z drewna, malowany, złocony z elementami rzeźbionymi. Dolną część cokołu stanowi skrzyniowa mensa z antepedium dekorowanym haftowaną tkaniną. Na mensie ustawione zostało schodkowe tabernakulum ze zdobionym w licu wycinanym ornamentem winnego grona. W retabulum-obraz Matki Boskiej Assunty z sukienką-całość z 1 połowy XIX wieku. Retabulum ujęte parą kanelowanych, korynckich kolumn ustawionych na filunkowych cokołach na tle pilastrów. Całość zamknięta ażurowymi uszakami w kształcie stylizowanych małżowin z wyrastającą z nich wicią roślinną. Retabulum, od góry zamknięte belkowaniem, gierowanym na osiach kolumn, bogato profilowanym, zdobionym fryzem kostkowym z ustawionymi na nim ćwierćkolistymi przyczółkami. W zwieńczeniu rzeźba gołębicy symbolizującej Ducha Świętego, rozpiętej pomiędzy przyczółkami belkowania. Kolorystyka monochromatyczna, biała. Ornamenty i wybrane fragmenty architektoniczne-złocone.

Obraz Matka Boska Assunta pochodzi z połowy XIX wieku i ma kształ stojącego prostokąta o wymiarach 120x85cm. Przedstawia postać Marii ujętą frontalnie z opuszczonymi i rozłożonymi na bok rękoma. Maria ubrana jest w długą suknię przewiązaną w talii. Głowa lekko przechylona na prawe ramie, wzrok skierowany w dół, na głowe nałożona chusta. Tło obrazu brązowe, niebo w kolorze szarym, miesjscami w niebieskim. Za wyjątkiem twarzy i rąk postać przykryta metalową sukienką. Wokół głowy aureola utworzona z gwiazd, a pod stopami półksiężyc. Po bokach obrazu umieszczona został inskrypcja z nakładanych metalowych liter.

Ołtarz boczny pw. Św. Bartłomieja, fot. 5.

Ołtarz późnobarokowy z połowy XVIII wieku i XIX wieczną (?) nastawą o wymiarach 4,9x6,1x1,3m, trójkondygnacyjny, zbudowany z cokołu dwuplanowego, retabulum i zwieńczenia, wykonany z drewna, malowany, złocony z elementami rzeźbionymi. Dolną część cokołu stanowi skrzyniowa mensa z dekoracją w formie haftowanej tkaniny w antepedium. Predella płycinowa, gładka, ujęta cokołami kolumn ustawionymi po przekątnej i zdobionych w licu płaskorzeźbionym elementami typu rocaille. Retabulum jednopolowe z centralnie umieszczonym obrazem Św. Bartłomiej z 2 poł. XVIII wieku ujętym w grubą, bogato profilowana ramę złoconą. Retabulum zamknięte dwiema parami kanelowanych kolumn korynckich ustawionych na cokołach. Całość zamknięta ażurowymi uszakami w formie stylizowanej wici akantu. Bogato zdobione belkowanie zamykające retabulum od góry, gierowane na osiach kolumn z ustawionymi przyczółkami. Zwieńczenie w formie dużej, prostokątnej płyciny zamkniętej po bokach parą płycinowych pilastrów na cokołach, a górą niewielkim gzymsem z parą uskrzydlonych głów. W centralnej części płyciny umieszczone zostało tondo z obrazem Św. Tekli z 2 poł. XVIII w. W płaskorzeźbionej ramie złoconej wspartej u dołu konsolką z płaskorzeźbionym ornamentem roślinnym. Tło ołtarza białe, ornament złocony.

Obraz Św. Bartłomiej z 2 poł. XVIII wieku ma kształ stojącego prostokąta o wymiarach 110x205cm. Święty ujęty pośrodku kompozycji, przedstawiony frontalnie, oparty o stół na którym została przedstawiona ludzka skóra ze zwisająca ręką podtrzymywana przez anioła. Święty został ubrany w zieloną suknię odsłaniającą tors i w narzucony na nią czerwony, rozwiany płaszcz. Twarz postaci okolona brodą, wzrok skierowany w prawo, w dół. W prawej ręce Święty trzyma nóż, w lewej palmę męczeństwa. W tle otwary krajobraz z rosnącym samotnie drzewem. Wyżej niebo z lekko skłębionymi obłokami. Przyziemie utrzymane w tonacji brunatnej, niebo żółto ugrowe, z prawej strony przechodzące w niebieskie. Skóra leżąca na stole w tonacji ciemnocielistej.

Obraz Św. Tekla z 2 poł. XVIII wieku ma kształ tonda o wymiarach 60x80cm. przedstawia Świętą na tle dalekiego, otwartego krajobrazu stojącą frontalnie, ubraną w długą, obszerną suknię z zarzuconym płaszczem rozwianym z przodu postaci. W uniesionej prawej ręce Święta trzyma krzyż, a w lewej palmę męczeństwa. U stóp Świętej przedstawione zostały dzikie zwierzęta, z lewej strony, wgłębi przedstawione zostało płonace ognisko. Przyziemie w kolorystyce brunatno-ciemnobrązowej, niebo błękitne, przechodzące dołem w żółte. Suknia Świętej w kolorze białym z czarnym płaszczem.

Ołtarz boczny Św. Józefa, fot. 6.

Ołtarz późnobarokowy z końca XVIII wieku o wymiarach 4x2,1x1m, trójkondygnacyjny, zbudowany z cokołu, retabulum i zwieńczenia, wykonany z drewna, malowany, złocony z elementami rzeźbionymi. Dolną część cokołu stanowi skrzyniowa mensa z płycinowym antepedium, na którym wprowadzono inicjał IHS. Dwukondygnacyjny cokół płycinowy, filunkowy z nakładananymi ornamentami złoconymi. Nad cokołami retabulum z centralnie umieszczonym obrazem olejnym Św. Józef z Dzieciątkiem z końca XVIII lub pocz. XIX wieku ujętym w grubą, bogato rzeźbioną ramę złoconą. Retabulum ujęte w parę złoconych korynckich pilastrów kanelowanych i dalej ujęte parą uszaków w formie wici roślinnych. Nad retabulum obecne odcinki belkowania, a nad nim przyczółki trójkątne z ustawionymi nad nimi wazonami z kwiatami. Całość zwieńczona ośmiokątnym obrazem olejnym Św. Antoni z Dzieciątiem z końca XVIII lub pocz. XIX wieku ujętym w profilowana ramę oplecioną wicią roślinną z suchego akantu. Od dołu obraz został wsparty szeroką konsolą zdobioną ornamentem roślinnym. Kolorystyka monochromatyczna, biała. Ornamenty złocone.

Obraz Św. Józef z końca XVIII wieku ma kształ stojącego prostokata zamkniętego łukiem o wymiarach 140x80cm. Święty ujęty został frontalnie, ubrany w suknię z narzuconym na ramiona rozwianym płaszczem. Na prawej ręce, złożonej przy piersiach Święty trzyma siedzące Dzieciątko. W lewej, opuszczonej ręce Święty trzyma kwiat lilii. W tle postaci, po prawej stronie przedstawiono cokół z kolumną i kotarą, a z lewej drobne, skłębione obłoczki. Suknia przykryta srebrzoną, metalową sukienką, natomiast płaszcz suknią złoconą. Kwiat lilii trybowany w blasze, inkrustowany ozdobnymi kamieniami. Wokół główki dziecka malowane promienie, natomiast wokół głowy Świętego drobna, półksiężycowa nakładana aureola.

Obraz Św. Antoni Padewski w kształcie ośmioboku o wymiarach 55x40cm. Święty został przedstawiony na szarym tle z drobnymi obłoczkami, siedzący, ubrany w ciemny habit. Na kolanach Antoni trzyma Małego Jezusa ubranego w zielona przepaskę opinająca biodra i podtrzymujacy na kolanach kulę ziemską. Nad głowami-aurelone w kolorze zółtym.

Ambona, fot. 7.

Ambona rokokowa (2 poł. XVIII w.) wykonana z drewna, malowana, złocona z elementami rzeźbionymi. Całość zamyka się w wymiarach: kosz-1,4m i wysokość całkowita 5,8m. Zaplecek w kształcie przyściennej, architektonicznej konstrukcji ustawionej na wysokim cokole i ujętej po bokach na całej wysokosci zdwojonymi pilastrami narożnymi. W zwieńczeniu umieszczono kartusz i hierogramem IHS w otoczeniu skłębionych obłoków z rozchodzącymi się promieniami zamkniętymi płaskorzeźbioną dekoracją roślinną z grzywaczami. Ścianki lica i pilastrów zdwojone płycinowo filunkowymi polami zdobionymi motywami typu rocaille. Powyżej gzymsu odcinającego podstawę od nastawy umocowany został kosz ambony z ćwierćkolistym biegiem stopni przechodzących przez otwór w ścianie do zakrystii. Balustrada i ścianki kosza pełne, opilastrowane i ogzymsowane, dokorowane płaskorzeźbionymi motywami typu rocaille tworzącymi kartusze o rozczłonkowanych polach. Zarys kosza zbliżony

do kolistego, spód z nakładaną dekoracją typu rocaille zakończony podobnym zwisem. Tło malowane na biało, ornamenty złocone.

Chrzcielnica, fot. 8.

Obudowa (2 poł. XVIII w.) rokokowa, wykonana z drewna, malowana, złocona z elementami rzeźbionymi. Przyścienna, architektoniczna, trójkondygnacyjna. Podstawa gładka ujęta wysuniętymi przed lico cokołami narożnych pilastrów. Nastawa z płycinowo filunkowymi polem wypełnionym otokiem ornamentu typu rocaille zamkniętym po bokach zdwojonymi, narożnymi pilastrami. Lico pilastrów zdobione nakładanymi, płaskorzeźbionymi motywami typu rocaille. Belkowanie gierowane ponad pilastrami, na osi nieco uniesione. W polu zwieńczenia obecny otok skłębionych obłoków z rozchodzącymi się promieniami. Krawędzie ujęte płaskorzeźbionymi maotywami roślinnymi z grzywaczami. Tło malowane na biało, ornamenty złocone. U podstawy, na dwóch ćwierćkolistych stopniach ustawiona została starsza, barokowa, pochodząca z 2 poł XVII wieku, wykonana z metalu chrzcielnica (wys. 175 cm). Chrzcielnica wykonana ze stopu z miedzi, częściowo repustowana. Stopa chrzcielnicy o zarysie kolistym, pole uniesione uskokowo, przy obrzeżu dekorowane pasem ukośnie biegnących pukli. Trzon okrągły, pośrodku długości rozszerzony, przechodzący w kulisty, profilowany nodus. Czara ćwierćkolista, gładka, przy wardze lekko wywinięta. Pokrywa lekko wypukła ze stożkowo uniesionym wierzchem zwieńczonym kulą z kutym krzyżem łacińskim. Wewnątrz umieszczono nowsze naczynie na wodę święconą. Chrzcielnica od zewnątrz zabezpieczona prowizorycznym stelażem z prętów stalowych.

Prospekt organowy

Całość eklektyczna (2 poł. XIX wieku), wykonana z drewna, malowana, złocona z elementami rzeźbionymi o wymiarach 5,2x3,2x1,2. Wg danych autorem jest: S. Jagodziński. Prospekt składa się z gładkiego, płycinowego cokołu z pilastarami na osi lica i narożach i skrzyni piszczałkowej. Skrzynia pięcioprzęsłowa, przęsła skrajne i osiowe zamknięte górą półkoliście i zwieńczone dwuspadowymi gzymsami zdobionymi krokształynami i ażurowym motywem roślinnym w szczytach. Pomiędzy parą niższych przęseł skrajnych a środkowym para przęseł łączących o wykroju pól zamkniętych górą półkoliście i zwieńczonych stylizowanymi spływami małżowinowymi. Pola wypełnione piszczałkami. Tło malowane w kolorze kremowym, ornamnety złocone, piszczałki srebrne.

Krzyż ołtarzowy

Rokokowy, wykonany z drewna, płaskorzeźbiony i złocony o wymiarach: wys. 64 cm, figurka-20 cm. Stopa trójboczna o ażurowych ściankach utworzonych z grzywaczy i małżowin, stopy w kształcie wolutowo zwiniętch grani ścianek. Krzyż o ramionach zakończonych prosto, w licu figurka Ukrzyżowanego z lekko uniesionymi ramionami, rozwianym perizonium i z ugiętymi nogami. Ponad głową tabliczka z napisem INRI. Odwrocie gładkie, całość złocona.

Obraz Św. Mikołaj

Obraz olejny, barokowy z pocz. XVIIIw. W kształcie stojącego prostokąta o wymiarach 160 x 110 cm. (obraz prawdopodobnie pochodzi z ołatarza bocznego, przytęczowego po stronie północnej nawy głównej). Przedstawia Świętego na tle dalekiego, otwartego krajobrazu, ubranego w szaty liturgiczne z nałożoną na głowę infułą i z pastorałem w lewej ręce. Głowa lekko pochylona w dół, prawa ręka zgięta w łokciu i złożona przy boku. Przyziemie ciemno-brunatno-brązowe. Niebo u góry obrazu żółte, niżej granatowe pokryte szarymi chmurami, pośród których widoczne są trzy uskrzydlone głowy. Płaszcz Świętego w kolorze błękitno-zielonym, podbity czerwoną tkaniną, nałożony na białą komżę. Obraz nie posiada ramy.

Stacje Drogi Krzyżowej

Mają formę cyklu czternastu przedstawień o charakterze ludowym i w stylu barokwym, pochodzące z przełomu XVIII i XIX wieku. Obrazy w kształcie stojących prostokątów o wymiarach 90x70cm ujęte w złocone ramy. Cyki to na szaro-brązowych tłach przedstawienie męki Chrystusa. Rysunek postaci linearny, podkreślony czarnym konturem. Szaty utrzymane zostały w szarych tonacjach, lecz również w czerwonej, zielonej, niebieskiej. Na dole każdego obrazu podpis zawierających nr stacji.

Rzeźba Chrystus Ukrzyżowany

W typie barokowa, pochodząca z przełomu XVIII i XIX wieku, wykonana z drewna polichromowanego. Wysokość całości to 90cm. Krucyfiks jest eksponowany w przedsionku kościoła (?). Rzeźba przedstawia ciało rozpięte na uniesionych i wyprostowanych ramionach z głową w lekkim skłanie w kierunku prawego barku. Biodra opięte perizonium związanym sznurem przy prawym boku, nogi lekko ugięte w kolanach, stopy przebite gwoździmi razem prawa na lewej. Na głowę nałożona korona cierniowa, twarz z zarostem, włosy długie, opadające na prawe ramię. Muskulatura ciała i klatka piersiowa lekko zazanaczone. Perizonium w kolorze białym, zarost i włosy w kolorze ciemno brązowym. Kranacja skóry-cielista. Ponad głową przytwierdzona tabliczka z napisem INRI.

Rzeźba Chrstus Ukrzyżowany

W typie ludowa, pochodząca prawdopodobnie z XIX wieku, wykonana z drewna polichromowanego. Wysokość całości to 70cm. Krucyfiks jest eksponowany w zakrystii kościoła (?). Rzeźba przedstawia ciało rozpięte na uniesionych i wyprostowanych ramionach z głową w lekkim skłanie w kierunku prawego barku. Biodra opięte perizonium związanym sznurem przy prawym boku, nogi lekko ugięte w kolanach, stopy przebite gwoździmi razem prawa na lewej. Na głowę nałożona korona cierniowa, twarz z zarostem, włosy długie, opadające na prawe ramię. Muskulatura ciała i klatka piersiowa lekko zazanaczone. Perizonium złocone, zarost i włosy w kolorze ciemno brązowym. Karnacja skóry-cielista. Ponad głową przytwierdzona tabliczka z napisem INRI.

Kropielnica

Kropielnica barokowa z XVIII wieku, w kształcie dużej misy, wykonanej z marmuru chęcińskiego o wymiarach szer. Ok. 133 cm i wys. 45cm. Cokół gładki, kostkowy z kutym w licu kartuszem i ustawioną na nim ośmioboczną marmurową misą częściowo wpuszczoną w ścianę. Brzusiec gładki, żeberkowany, wylew wywiniety na zewnątrz, na obrzeżu profilowany wgłębnie półwałkiem. Obwód uzupełniony cementem, cokół malowany farbą olejną w kolorze lamperii kościoła

WSTĘPNA OCENA STANU ZACHOWANIA

Ołtarz główny

Ołtarz przeszedł wielokrotnie prace konserwatorskie, które zwłaszcza w ostatnim okresie miały powierzchowny charakter. Wiązały się z przemalowaniem całości nawierzchniowymi farbami olejnymi i miejscowym przezłoceniem z użyciem szlagmetalu. Wcześniejsze konserwacje to szeroko zakrojone prace, które zawierały przemalowanie z użyciem farb tamperowych i rekonstrukcję złoceń z użyciem złota w płatkach i szlagmetalu. Na ołtarzu występują liczne zniszczenia. Struktura posiada ubytki do wartwy zaprawy i wątku. Warstwa malarska przetarta i połuszczona, a miejscami odspojona. Zarówno złoto jak i metal przetarte zarówno do warstwy podkładu jak i do warstwy zaprawy. Liczne sa miejscowe ubytki poszczególnych fragmentów ornamentów. Ołtarz w całości brudny, pokryty pajęczynami i zwierzęcymi odchodami.

Obrazy zniszczone. Liczne są złuszczenia zaprawy. Miejscowo występują przetarcia płótna. Lico brudne. W obrazie Św. Trójca koszulka pokryta patyną, mocno zabrudzona, trybowanie zniekształcone.

Ołtarz boczny pw. Serca Pana Jezusa

Ołtarz w całości wielokrotnie przemalowany i przezłocony z zastosowaniem szlagmetalu i miejscami srebra i goldlaku. Oryginalne złocenia i kolorystyka zapewne zachowanła się w ok. 30-40% pod warsrwami wtórnymi. Drewno spękane, z licznymi ubytkami. Warstwy malarskie złuszczone, osypują się. Złocenia przetarte do warstwy zaprawy.

Obraz Św. Stanisław zniszczony. Lico pofałdowane. Warstwa malarska łuszczy się i osypuje. Miejscowo występują przetarcia płótna. Całość brudna.

Ołtarz boczny pw. Św. Anny Samotrzeć .

Podobnie jak ołtarz pw. Św. Serca Pana Jezusa ołtarz był wielokrotnie konserwowany i podobnie jak poprzedni posiada liczne zniszczenia w postaci ubytków drewna, zapraw i warstwy malarskiej. W przypadku tego ołtarza występują także miejscowe ubytki struktury np. filunków i części mensy. Ubytki dotyczą takze ornamentów. Oryginalne złocenia zachowane w ok. 30% pod warstwą niepierwotnych przezłoceń, podobnie jak warstwa malarska pod warstwą przemalowań. Niepierwotne złocenia przetarte do warstw podkładu.

Powierzchnia niepierwotnych warstw zapraw, zwłaszcza w części mensy opracowana w sposób niedbały. Struktura spękana w obszarze połączeń poszczególnych elementów.

Obraz Św. Anna Samotrzeć bardzo zniszczony. Warstwa malarska mocno połuszczona, osypuje się i kruszy. Po prawej stronie kompozycji występuje obszerny podłużny ubytek warstwy malarskiej i zaprawy do warstwy płótna. Płótno pofałdowane zwłaszcza w kierunku góra-dół, miejscami rozdarte. Lico bardzo brudne. Powierzchnia metalowych koszulek powyginana, brudna i spatynowana.

Obraz Św. Jan Nepomucen w stosunkowo dobrym stanie, niemniej warstwa malarska jest połuszczona i miejscowo odspojona wraz z zaprawą. Lico pofaldowane. Powierzchnia warstwy malarskiej brudna.

Ołtarz boczny pw. Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia

Ołtarz wielokrotnie poddany konserwacji-przemalowany i przezłocony. Poszczególne fragmenty połączeń między deskami budującymi retabulum posiadają liczne pęknięcia. W tych miejscach występują także ubytki zapraw i warstwy malarskiej. Oryginalne złocenie i warstwa malarska występuje pod warstwa niepierwotnych warstw malarskich i złoceń w ok 30%. Warstwa niepierwotnych zapraw wykonana w sposób niedbały co uwidacznia się w formie miejscowych grud, a negatywny odbiór optyczny potęguje występowanie w tych miejscach także kilku warstw malarskich, które dodatko łuszczą sie i odspajają. Ołtarz pokryty warstwą kurzu i patyny.

Obraz Matka Boska Assunta w całości brudny. Kompozycja nieczytelna. Werniks zmatowiały, pokryty warstą kurzu. Koszulka spatynowana, brudna.

Ołtarz boczny pw. Św. Bartłomieja.

Warstwa malarska wielokrotnie przemalowana, a złocenia w całości przezłocone. Oryginalne warstwy zachowane w ok 30-40%. Struktura drewna miejscami zniszczona wskutek działalności owadzich szkodników drewna. Elementy konstrukcyjne ołtarza spękane. Niepierwotna warstwa malarska spękana, miejscami łuszczy się, na całosci powierzchni gruba warstwa trudno usuwalnego kurzu. Niepiertwone złocenia przetarte i brudne. Warstwy pozłotnicze, zwłaszcza grunty miejscami odspojone, łuszczą się i osypują.

Obraz Św. Bartłomiej bardzo zniszczony. Warstwa malarska i zaprawa bardzo złuszczona. Na licu odwzrował się kształt tymczasowej ramy, w której obraz, zapewne był na przestrzeni czasu eksponowany co uwidacznia się obecnie w formie wydzielonego kształtu mniejszej ramy niż eksponowany kształt obrazu w obecnych wymiarach. W efekcie w tym obszarze występują duże zniszczenia w postaci sporej wielkosci łusek zaprawy i warstwy malarskiej, które są jedynie luźno związane ze struktura płótna. Dodatkowo w tym obszarze obraz jest szczególnie brudny. Obraz w całości pofałdowany zwłaszcza w kierunku horyzontalnym. Miejscowo występują także rozdracia płótna.

Obraz Św. Tekla również bardzo zniszczony. Płótno pofałdowane. Warstwa malarska łuszczy się wraz z zaprawą. Całość pokrywa bardzo gruba warstwa kurzu i zwierzęcych odchodów. Płótno posiada liczne ubytki.

Ołtarz boczny Św. Józefa

Konstrukcja ołtarza bardzo osłabiona. Poszczególne elementy retabulum połączone za pomocą luźno zamocowanych elementów drewna i gwoździ stalowych. Deski budujące skrzynię mensy poluzowane, co uwidacznia się w postaci licznych poziomych spękań. Drewno miejscami spróchniałe, co widoczne jest przede wszystkim przy łączeniach elementów budujących strukturę ołtarza. Liczne są odspojenia zaprawy i tym samym warstwy malarskiej. Oryginalna warstwa malarska i oryginalne złocenia występują w niewielkim procencie pod warstwą niepierwotnych warstw kolorystycznych i złoceń wykonanych z użyciem szlagmetalu i srebra laserowanego goldlakiem. Warstwy pozłotnicze, zwłaszcza grunty odspojone, łuszczą się i osypują. Ołtarz w całości brudny i pokryty pajęczynami. Złocenia zachlapane warstwami nawierzchniowych farb ściennych.

Obraz Św. Józef bardzo zniszczony. Podobrazie w formie deski w całości spróchniałe. Obraz pofałdowany. Warstwa malarska łuszczy się i osypuje. Wskutek przyklejenia płótna do powierzchni deski przy pomocy mocnej substancji (klajster?) nastąpiło trwałe zniszczenie płótna i zaprawy. Obraz brudny, pokryty warstwą pajęczyn, kurzu i zwierzęcych odchodów. Metalowe koszulki uległy zniekształceniu. Powierzchnia koszulek spatynowana, brudna.

Obraz Św. Antoni Padewski zniszczony. Płótno pofadowane. Miejscami występują ubytki zaprawy i warstwy malarskiej. Lico brudne.

Ambona

Warstwy oryginalne pokryte warstwami niepierwotnych przemalowań i złoceń, tym samym występują w niewielkim procencie. Struktura drewna zniszczona. Występują liczne obszerne pęknięcia i drobne spękania oraz ubytki drewna, zwłaszcza w partii ornamentów. Drewno spróchniałe. Warstwy pozłotnicze, zwłaszcza grunty klejowo kredowe odspojone-łuszczą się i osypują. Złocenia przetarte do warstwy podkładu-szelaku i bolusu. Schody wypracowane, drewno zniszczone.

Chrzcielnica

Obudowa chrzcielnicy, podobnie jak ambona pokryta w całości warstwami niepierwotnymi. Warstwy nieoryginalne występują w niewielkim procencie. Powierzchnia zapraw opracowana w sposób niedbały. Struktura drewna osłabiona. Występują miejscowe pękniecia między deskami tworzących korpus. Ubytki występują także w obrębie ornamentów i profili. Tam obecne sa ubytki zaprawy, która łuszczy się i osypuje.

Metalowa chrzcielnica pokryta patyną. Trybowanie zniksztalcone na skutek mechanicznych uszkodzeń. Powierzchnia zarysowana.

Prospekt organowy

W całości pokryty warstwami niepierwotnych złoceń i przemalowań. Struktura częściowo spękana. Całość zakurzona i spatynowana.

Krzyż ołtarzowy

Drewno zniszczone, zaprawa częściowo przetarta, złocenie przetarte do warstwy podkładu a także zaprawy i drewna.

Obraz Św. Mikołaj

Płótno pofałdowane. Lico brudne i pokryte warstwą patyny. Zaprawa odspojona, łuszczy się i osypuje wraz z warstwą malarską. Miejscami płótno rozdarte. Werniks uległ zmatowieniu i degradacji, wskutek czego warstwa malarska częściowo ściera się.

Stacje Drogi Krzyżowej

Płótno każdego obrazu pofałdowane. Warstwa malarska połuszczona, fragmentami osypuje się. Werniks spatynowany, pociemniały. Miejscami widoczne rozdarcia płótna.

Rzeźba Chrystus Ukrzyżowany z przedsionka (?)

Rzeźba wielokrotnie przemalowana. Osłabiona warstwa malarska łuszczy się i osypuje. Drewno miejscami mocno zdegradowane, także spróchniałe. Oryginalne warstwy zaprawy i malarska zachowane w niewielkim stopniu. Warstwy niepierwotne z licznymi ubytkami. Drewno krzyża zniszczone, z licznymi ubytkami i przetarciami.

Rzeźba Chrystus Ukrzyżowany z zakrystii (?)

Rzeźba wielokrotnie przemalowana. Osłabiona warstwa malarska łuszczy się i osypuje. Drewno miejscami mocno zdegradowane, także spróchniałe. Oryginalne warstwy zaprawy i malarska zachowane w niewielkim stopniu. Warstwy pozłotnicze zwłaszcza zaprawy w obrębie perizonium łuszczą się i osypują. Złocenia bardzo zdegradowane. Warstwy niepierwotne z licznymi ubytkami. Drewno krzyża zniszczone, z licznymi ubytkami i przetarciami.

Kropielnica

Marmur zniszczony. Liczne są odpryski i ubytki. Powierzchnia spatynowana i spękana.

WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Przedmiotem planowanych prac konserwatorskich są wybrane elementy wystroju kościoła pw. Św. Trócy w Zaklikowie. Stanowią je: Ołtarz główny wykonany z narzutu wapiennego na podbudowie ceglanej i wykończony z użyciem elementów drewnianych wraz z obrazami, w tym dwoma zasłonowymi, wykonane z drewna ołtarze boczne wraz z obrazami, ambona, chrzcielnica wraz z obudową, osobno eksponowany obraz Św. Mikołaj, stacje Drogi

Krzyżowej, Trzy rzeźby Chrystusa Ukrzyżowanego oraz prospekt organowy. Ze wzgledu na podobieństwo problematyki jaka towarzyszyć będzie pracom konserwatorskim, zakres prac odnoszący się do wszystkich ołtarzy, z drobnymi wyjątkami będzie podobny. Dlatego też zaproponowane postępowanie konserwatorskie zawarte w niniejszym opracowaniu będzie wspólne dla wszystkich ołtarzy wykonanych z drewna oraz prospektu organowego a także rzeźb Chrystusa Ukrzyżowanego w zakresie konserwacji polichromii i złoceń. Podobnie proponowane postępowanie konserwatorskie dotyczące obrazów będzie dotyczyć wszystkich obrazów, jak również stacji Drogi Krzyżowej. Ze względu na technologię struktury ołtarza głównego zostanie w stosunku do niego zaproponowany osobny wykaz czynności.

Wymienione i opisane obiekty stanowiące wyposażenie pochodzą z różnych okresów historycznych. Począwszy od końca XVIIw (chrzcielnica), poprzez cały wiek XVIII, skończywszy na wieku XIX wnętrze kościoła zyskiwało coraz to nowsze wyposażenie. Co naturalne, obiekty te wykonane były wg aktualnie obowiązujących stylów i wg aktualnie obowiązujacych technologii i technik wykonania. Mamy więc tu do czynienia z wystrojem wykonanym z narzutu, czego wyjątkowym przykładem jest ołtarz główny, gdzie jedynie ornamenty i rzeźby zostały wykonane z drewna, a rzeźby SS Piotr i Pawel są zapewne starsze niz sam ołtarz. Ponadto obiekty zostały wykonane z drewna, pokryte były zaprawami, a następnie polichromowane lub pokryte monochromią, rzeźby zyskiwały karnacje, a ornamenty były złocone zapewne zarówno w klejowej jak i olejnej technice pozłotniczej. Z pewnością, z racji rożnych okresów powstania wyposażenie zyskiwało także różną, oryginalną kolorystykę. Na przestrzeni lat obiekty te funkcjonowały wspólnie, przez co w trakcie kolejnych, mniej lub bardziej szeroko zakrojonych prac konserwatorskich zyskiwały wspólną, nową, niepierwotną i nie do końca poprawną ze względów technologicznych kolorystykę. Podobnie rzecz sie miała w przypadku złoceń. Oryginalne zostały niepierwotnie przezłocone z użyciem imitacji szlachetnych metali z zastosowaniem także współczesnych technik. Większość obrazów w ogóle nie została poddana pracom konserwatorskich, lub miały one miejsce bardzo dawno temu, przez co obrazy w większosci prezentują bardzo zły stan zachowania.

Ze względów konserwatorskich wszelkie prace przy elementach wyposażenia wykonanych z drewna i przy ołtarzu głównym winny zostać poprzedzone wykonaniem szczegółowych badań starygraficznych, w celu ustalenia pierwotnej kolorystyki oraz rodzaju i zakresu występowania złoceń. Osobną rzecz stanowią obrazy, które ze wzgledu na stan zachowania winny zostać poddane natychmiastowej konserwacji, niezależnie od prac przy elementach stanowiących miejsca ich ekspozycji np. ołtarze, ramy, ściana, itp.

Celem zasadniczym prac będzie przedłużenie żywotności cennych obiektów zabytkowych poprzez zahamowanie procesów niszczących i przeprowdzenie konserwacji. Celem jest także przywrócenie oryginalnych walorów kolorsytyczno estetycznyc w tym złoceń z poszanowaniem walorów charakterystycznych dla obiektów zabytkowych np. cennej patyny, która dotyczy przede wszystkich elementów wykonanych z metalu tj. Chrzcielnica, koszulki i inne lementy metalowe. Zasada ta winny być także aktualna podczas konserwacji złoceń.

Zakłada się przeprowadzenie konserwacji wszystkich opisanych elementów wyposażenia wg zasad konserwatorskich dotyczących konserwacji wątków ceglanych,

malowanych tynków, drewna polichromanego, złoceń, metalu jak również obrazów olejnych oraz kamienia.

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

Ołtarz główny pw. Św. Trójcy

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej. Światło dzienne, stosowanie długiej ekspozycji i niskiej czułości ok 300,400 ISO. Zdjecia w formacie tiff i jpeg
2. Wykonanie szczegółowych badań konserwatorskich tzn. startygraficznych, w tym przekrojów poprzecznych i udokumentowanie tych badań w formie zdjęć.
3. Odczyszczenie powierzchni ołtarza, a następnie usunięcie przemalowań i niepierwotnych warstw pozłotniczych do warstw pożądanych pod względem konserwatorskim, z uwzględnieniem ewentualnego dotarcia do warstw oryginalnych. Stosowanie past do usuwania starych warstw olejnych, jak rownież zastosowanie rozpuszczalników i ich kompozycji.
4. Impregnacja i wzmocnienie strukturalne. Zastosowanie żywic stosowanych do impregnacji wątków ceglanych np KSE 300 firmy Remmers i sezonowanie. Impregnacja tynków z zastosowaniem środka Silikatfestiger firmy Remmers.
5. Podklejenie osłabionych elementów wątków i cegieł z zastosowaniem żywicy akrylowej w dyspersji Primal AC 33. Niwelacja odspojeń tynków z zastosowaniem środka na bazie wapna hydraulicznego np. Ledan TA 1.
6. Podklejenie łuszczących się fragmentów warstwy malarskiej z zastosowaniem słabego roztworu żywicy akrylowej w dyspersji Primal AC 33.
7. Wykonanie i uzupełnienie podkładów pod warstwę malarską z zastosowaniem pobiał na bazie farb temperowych z użyciem wapna, lub żywic akrylowych w rozpuszczalniku organicznym np. Paraloid B 72.
8. Rekonstrukcjia warstw pozłotniczych w obrębie struktury ołtarza z zastosowaniem zapraw klejowo kredowych lub gotowych materiałów np. Szpachli Snikerrisspachtel firmy Becker.
9. Uzupełnienie i rekonstrukcja elementów drewnianych w obrębie ornamentów z zastosowaniem drewna lipowego lub żywicy chemoutwardzalnej Araldid SV/HV. Uzupełnienie drobnych ubytków gotowym kitem do drewna na bazie Zaponu- Syntilor.
10. Rekonstrukcja warstw pozłotniczych w obrębie elementów i ornamentów wykonanych z drewna. Rekonstrukcja i uzpełnienie zapraw klejowo kredowych i uzupełnienie ich powierzchni. Rekonstrukcja złoceń w technice klejowej i olejnej w zależności od techniki oryginału.
11. Uzupełnienie i rekonstrukcja warstw kolorystycznych na strukturze ołtarza z zastosowaniem farb alkidowych lub olejno żywicznych opartych na werniksie damarowym.
12. Rekonstrukcja złoceń z zastosowaniem złota płatkowego 23 karat i srebra płatkowego, w technice zgodnej z oryginałem.

13. Uzupełnienie i rekonstrukcja warstw malarskich w obrębie ornamentów z zastosowaniem konserwatorskich farb olejno żywicznych na bazie werniksu olejno żywicznego.
14. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej wg schematu przyjętego przez NID.

Ołtarze boczne, ambona, obudowa chrzcielnicy, prospekt organowy, ramy stacji Drogi Krzyżowej

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej. Światło dzienne, stosowanie długiej ekspozycji i niskiej czułości ok 300,400 ISO. Zdjecia w formacie tiff i jpeg.
2. Wykonanie szczegółowych badań konserwatorskich tzn. startygraficznych, w tym przekrojów poprzecznych i udokumentowanie tych badań w formie zdjęć.
3. Odczyszczenie i odkurzenie powierzchni elementów wyposażenia i poszczególnych jego części, a następnie usunięcie przemalowań i niepierwotnych warstw pozłotniczych do warstw pożądanych pod wzgledem konserwatorskim, z uwzględnieniem ewentualnego dotarcia do warstw oryginalnych. Stosowanie past do usuwania starych warstw olejnych, jak rownież zastosowanie rozpuszczalników i ich kompozycji.
4. Dezynfekcja i dezynsekcja drewna. Zastosowanie środka boramon do dezynfekcji i Permethrin 25/50 firmy Kremer do przeprowadzenia dezynsekcji.
5. Impregnacja i wzmocnienie strukturalne. Zastosowanie żywic stosowanych do impregnacji drewna np. żywicy akrylowej Paraloid B 72 w ksylenie o różnej precentowości.
6. Podklejenie osłabionych i uzupełnienie brakujących elementów drewna. Zastosowanie klejów poliuretanowych (moc D4) z zastosowaniem elementów drewna gatunku tożsamego z oryginalnym.
7. Podklejenie łuszczących się fragmentów warstwy malarskiej z zastosowaniem słabego roztworu żywicy winylowej w dyspersji np. Vinavil NPC lub akrylowej - Akrylkleber.
8. Wykonanie i uzupełnienie podkładów pod warstwę malarską z zastosowaniem farb na bazie żywic akrylowych w rozpuszczalniku organicznym np. Paraloid B 82, lub gotowych farb alkidowych.
9. Rekonstrukcjia warstw pozłotniczych w obrębie struktury ołtarza z zastoswaniem zapraw klejowo kredowych lub gotowych materiałów np. Szpachli Snikerrisspachtel firmy Becker.
10. Uzupełnienie i rekonstrukcja elementów drewnianych w obrębie ornamentów z zastosowaniem drewna lipowego lub żywicy chemoutwardzalnej Araldid SV/HV. Uzupełnienie drobnych ubytków gotowym kitem do drewna na bazie Zaponu- Syntilor.
11. Rekonstrukcja warstw pozłotniczych w obrębie elementów i ornamentów wykonanych z drewna. Rekonstrukcja i uzpełnienie zapraw klejowo kredowych i uzupełnienie ich powierzchni. Rekonstrukcja złoceń w technice klejowej i olejnej w zależności od oryginału.

12. Uzupełnienie i rekonstrukcja warstw kolorystycznych na strukturach z zastosowaniem farb alkidowych lub olejno zywicznych opartych na werniksie damarowym.
13. Rekonstrukcja złoceń z zastosowaniem złota płatkowego 23 karat i srebra płatkowego, w technice zgodnej z oryginałem.
14. Uzupełnienie i rekonstrukcja warstw malarskich w obrębie ornamentów z zastosowaniem konserwatorskich farb olejno żywicznych na bazie werniksu olejno żywicznego.
15. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej wg schematu przyjętego przez NID.

Obrazy olejne

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej. Światło dzienne, stosowanie długiej ekspozycji i niskiej czułości ok 300,400 ISO. Zdjecia w formacie tiff i jpeg
2. Wykonanie szczegółowych badań konserwatorskich tzn. startygraficznych, w tym przekrojów poprzecznych i udokumentowanie tych badań w formie zdjęć.
3. Wstępne odczyszczenie powierzchni obrazów z zastosowaniem środków powierzchniowo czynnych i słabych rozpuszczalników.
4. Demontaż koszulek i innych elementów metalowych i przeprowadzenie ich konserwacji. Odczyszczenie powierzchni poprzez zastosowanie rozpuszczalników stosowanych przy konserwacji metalu lub gotowych środków czyszczących. Korekta form. Uzupełnienie brakujących fragmentów poprzez dolutowanie fragmentów metalu tożsamego z oryginalnym i opracowanie powierzchni połączenia. Scalenie kolorystyczne poprzez patynowanie z zastosowaniem szelaku lub zastosowanie kwasów. Zabezpieczenie powierzchni metalu poprzez wprowadzenie żywicy akrylowej Paraloid B 44.
5. W przypadku stwierdzenia obecności przemalowań ich usunięcie przemalowań z zastosowaniem rozpuszczalników i ich kompozycji np. 3A.
6. Podklejenie łuszczacych się fragmentów obrazów z zastoswaniem żywicy winylowej w rozpuszczalniku polialkohol winylu np. poval GP 18.
7. Prostowanie obrazów z zastosowaniem stołu niskociśnieniowego
8. Wklejenie łat z zastosowaniem płótna o odpowiednim raporcie na styk z zastosowaniem żywicy akrylowej w dyspersji np. Akrylkleber
9. W przypadku zaistnienia konieczności zdublowanie obrazów z zastosowaniem masy woskowo żywicznej i płótna lnianego o określnym raporcie. Zastosowanie stołu dublażowego.
10. Wykonanie i uzupełnienie ubytków zaprawy z zastosowaniem kitu emulsyjnego.
11. Zaizolowanie kitów z zastosowaniem żywic akrylowych w rozpuszczalniku organicznym np. Paraloid B 72.
12. Przygotowanie podobrazi-krosien, desek (?) i naciągnięcie obrazów.
13. Uzupełnienie i rekonstrukcja warstw kolorystycznych z zastosowaniem farb konserwatorskich farb olejno zywicznych opartych na werniksie damarowym retuszerskim, poprzedzona nałożeniem warstwy werniksu retuszerskiego.

14. Nałożenie warstwy werniksu końcowego, np. Damarowego z dodatkiem wosku pszczelego.
15. Montaż zdemontowanych koszulek
16. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej wg schematu przyjętego przez NID.

Elementy metalowe

1. Demontaż koszulek i innych elementów metalowych.
2. Odczyszczenie powierzchni poprzez zastosowanie rozpuszczalników stosowanych przy konserwacji metalu lub gotowych środków czyszczących.
3. Korekta form. Niwelacja odkształceń trybowań.
4. Uzupełnienie brakujących fragmentów poprzez dolutowanie fragmentów metalu tożsamego z oryginalnym i opracowanie powierzchni połączenia.
5. Scalenie kolorsytyczne poprzez patynowanie z zastosowaniem szelaku lub zastosowanie kwasów.
6. Zabezpieczenie powierzchni metalu poprzez wprowadzenie żywicy akrylowej Paraloid B 44.

Kropielnica

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej. Światło dzienne, stosowanie długiej ekspozycji i niskiej czułości ok 300,400 ISO. Zdjecia w formacie tiff i jpeg
2. Wykonanie szczegółowych badań konserwatorskich tzn. startygraficznych, w tym przekrojów poprzecznych i udokumentowanie tych badań w formie zdjęć.
3. Wstępne odczyszczenie powierzchni kamienia z zastosowaniem środków powierzchniowo czynnych i słabych rozpuszczalników.
4. Doczyszczenie powierzchni kamienia z użyciem sprężonej pary wodnej.
5. Uzupełnienie ubytków kamienia-cokół zastosowanie środków i gotowych zapraw firmy Remmers np Restaurierung moertel, misa marmurowa-zastosowanie śridków do uzupełnienia kamienia np. AKEMI. Opracowanie powierzchni uzupełnień.
6. Nałożenie warstwy zabezpieczającej np. wosku mikrokrystalicznego.
7. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej wg schematu przyjętego przez NID.

Fot. 1. Ołtarz główny pw. Św. Trójcy, stan przed konserwacją. Fot. Roland Róg, styczeń 2019.

Fot. 2. Ołtarz boczny pw. Najświętszego Serca Pana Jezus, stan przed konserwacją. Fot. Roland Róg, styczeń 2019.

Fot. 3. Ołtarz boczny pw. Św. Anny Samotrzeć, stan przed konserwacją. Fot. Roland Róg, styczeń 2019.

Fot. 4. Ołtarz boczny pw. Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia, stan przed konserwacją. Fot. Roland Róg, styczeń 2019.

Fot. 5. Ołtarz boczny pw. Św. Bartłomieja. Stan przed konserwacją. Fot. Roland Róg, styczeń 2019.

Fot. 6. Ołtarz boczny pw. Św. Józefa. Stan przed konserwacją. Fot. Roland Róg, styczeń 2019.

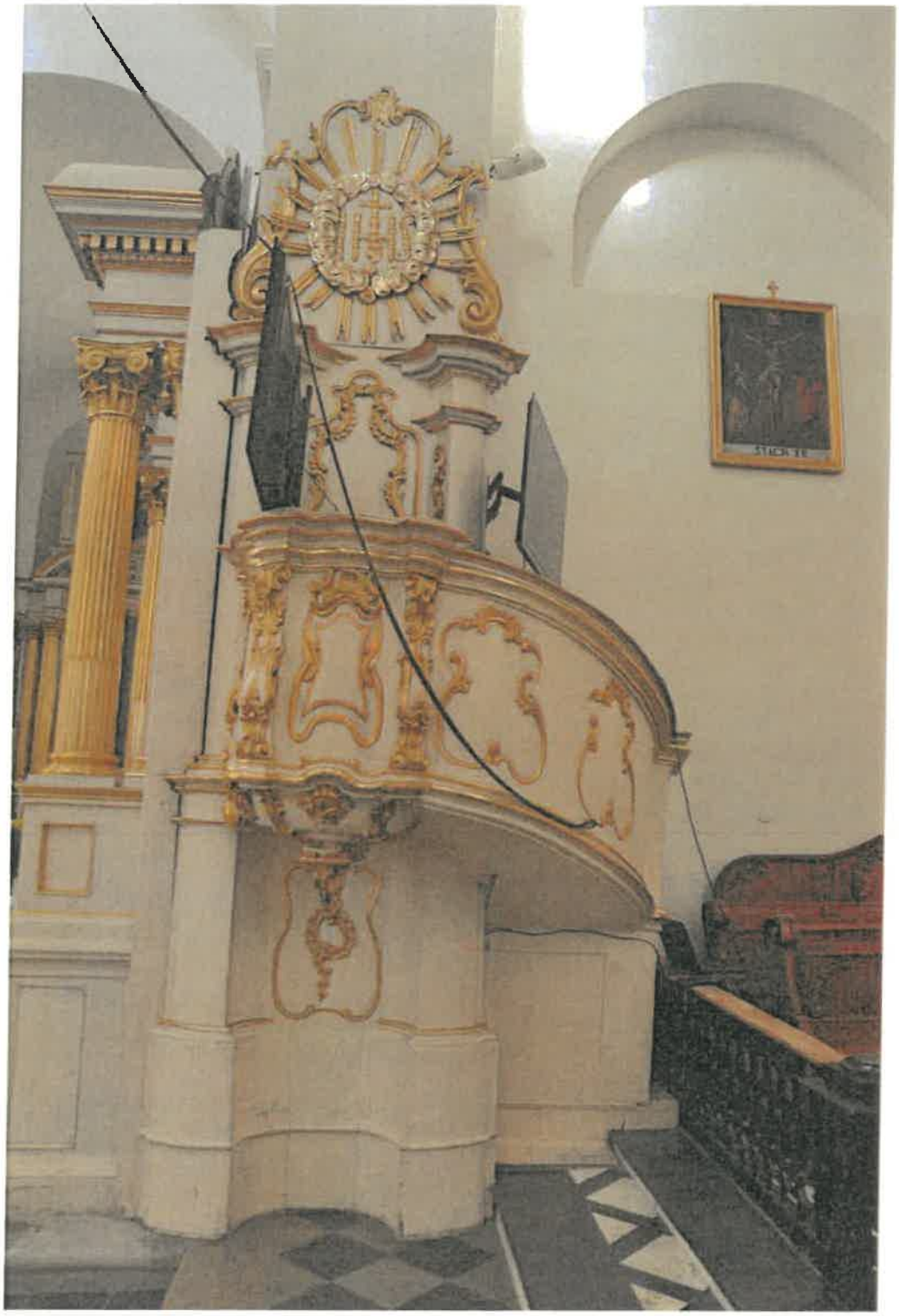

Fot. 7. Ambona. Stan przed konserwacją. Roland Róg, styczeń 2019.

Roland Róg Art Service Konserwacja i Restauracja Dzieł Sztuki,
ul. Monte Cassino 30-337 Kraków,
tel. + 48 604130844, e-mail: biuro.artservice@gmail.com

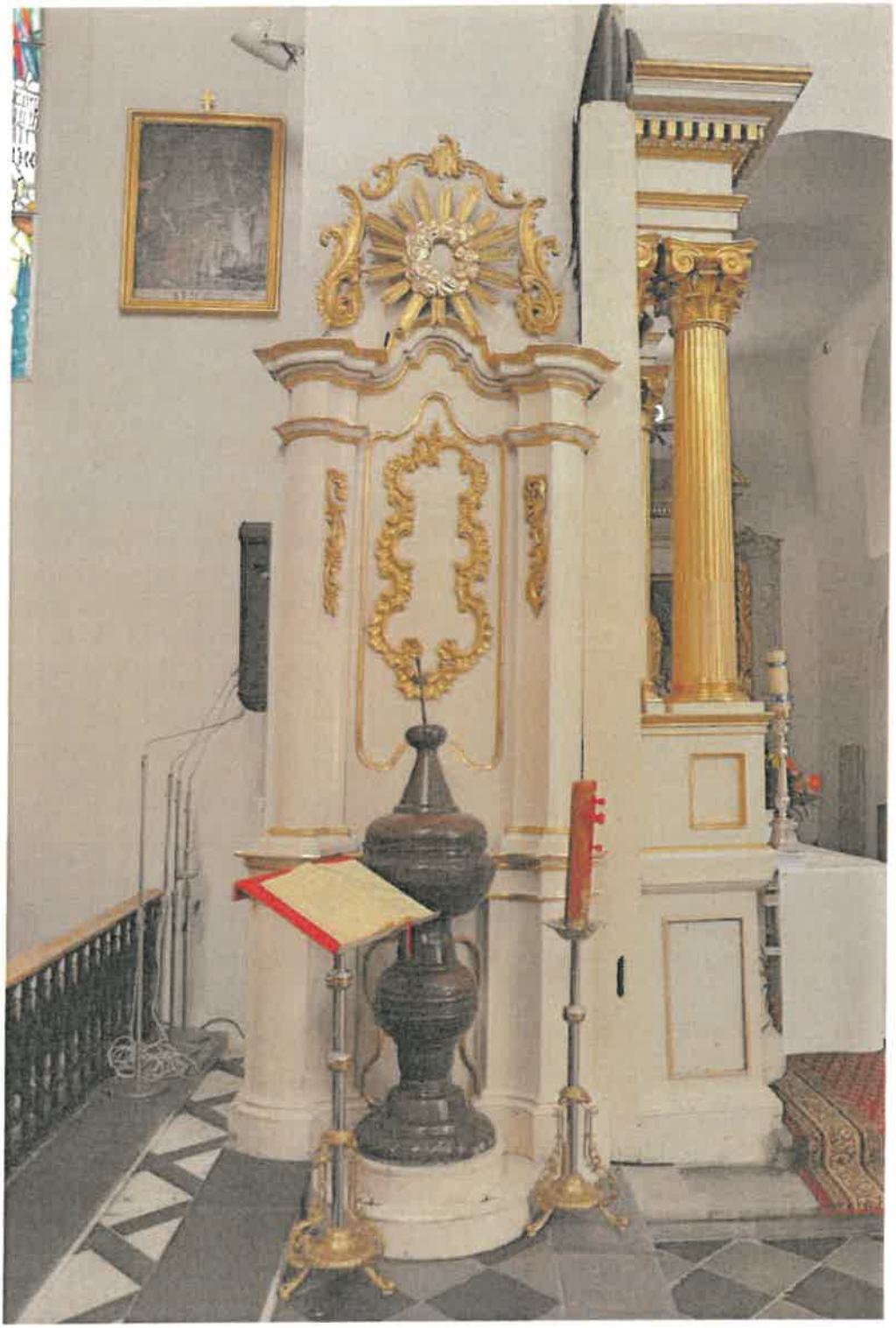

Fot. 8. Chrzcielnica. Stan przed konserwacją. Fot. Roland Róg, styczeń 2019.